

**Inhoudelijke toelichting deelkwalificatie
kwaliteitsbewaking**

Scouting Academy 2.0 (v1.2)

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Document locatie in de reeks	3
3	Kwaliteit proces	3
3.1	PCDA-proces	3
3.2	Kwaliteit bij de Plan-fase van het proces	3
3.3	Kwaliteit bij Do fase van het proces	3
3.4	Kwaliteit bij Check fase van het proces	4
3.5	Kwaliteit bij Act fase van het proces	4
4	Kwaliteitsbewaking	4
4.1	Kwaliteitsbewaking bij programma uitvoeren	4
4.2	Kwaliteitsbewaking bij begeleiden van jeugdleden	4
4.3	Kwaliteitsbewaking bij Scouting vaardigheden	5
4.4	Kwaliteitsbewaking bij Scoutingkennis	5
4.5	Kwaliteitsbewaking bij programma voorbereiden	5
4.6	Kwaliteitsbewaking bij programma evalueren	6
4.7	Kwaliteitsbewaking bij persoonlijke ontwikkeling	6
4.8	Kwaliteitsbewaking bij teamcoördinatie	6
4.9	Kwaliteitsbewaking bij teamvertegenwoordiging	7
4.10	Kwaliteitsbewaking bij materialen	8
4.11	Kwaliteitsbewaking bij activiteiten met overnachting	8

1 Inleiding

De inhoudelijke toelichting voor de deelkwalificatie kwaliteitsbewaking is geschreven ter ondersteuning van de kwalificatie Teamleider.

De inhoudelijke toelichting bij de deelkwalificatie kwaliteitsbewaking is in eerste instantie geschreven voor praktijkbegeleiders en trainers en kan gebruikt worden bij de voorbereiding van opleidingen en trainingen. De kwalificatiekaart is leidend voor de competenties van een teamleider. Deze inhoudelijke toelichting is ondersteunend voor praktijkbegeleiders en trainers in het helpen verwerven van de competenties van de kwalificatiekaart door de teamleider.

2 Document locatie in de reeks

Deze inhoudelijke toelichting “Kwaliteitsbewaking” maakt deel uit van een reeks van tien inhoudelijke toelichtingen die speciaal geschreven zijn door Scouting Nederland met doel ondersteuning te bieden voor de ontwikkeling van competenties behorende bij afzonderlijke deelkwalificaties in het geheel van kwalificeren.

Deze inhoudelijke toelichting, gezamenlijk met de inhoudelijke toelichtingen “Teamvertegenwoordiging” en “Teamcoördinatie” hebben betrekking op de kwalificatie van Teamleider.

3 Kwaliteit proces

Het algemene kwaliteitsproces wordt hieronder beschreven en vormt de basis voor het kunnen garanderen van kwaliteit in de organisatie. Voor de teamleider is dit proces van belang om het zo goed mogelijk te volgen om zo tot een constante kwaliteitsverbetering te kunnen komen..

3.1 PCDA-proces

Het meest gebruikte procesmodel is het PCDA-model of ook wel PDC(r)A-model genoemd. PDC(r)A staat voor “Plan, Do, Check en (re)Act. Dit proces wordt uitvoerig beschreven in de inhoudelijke toelichting “teamcoördinatie”.

De kwaliteit wordt dus in de basis gewaarborgd door het model nauwlettend te volgen.

Binnen Scouting werkt dit model natuurlijk ook. Vooral omdat dit model een eenvoudig stappenplan hanteert om bewust te worden van de stappen die doorlopen moeten worden om door middel van een leercurve tot verbeterd resultaat te komen.

3.2 Kwaliteit bij de Plan-fase van het proces

Als er geen plan is, is er eigenlijk ook niets wat er te doen is. Er is geen beeld van een activiteit, laat staan van een beoogd resultaat. Juist om deze reden is het noodzakelijk om plannen te maken die betrekking hebben op dat wat je wilt gaan doen of wilt bereiken. De kwaliteit zit dus in de basis dat er een plan/beeld moet zijn van een activiteit al dan niet met resultaat waarmee de uitvoering kan worden gestart. Wees creatief in het bedenken van de plannen en stem ze met het team af op de progressiematrix, doorlopende leerlijn en de ontwikkeling binnen je speltak.

3.3 Kwaliteit bij Do fase van het proces

De plannen worden uitgevoerd. Dit wil niets anders zeggen dan datgene wat je met elkaar hebt bedacht te gaan doen of te ondernemen, je ook daadwerkelijk gaat doen. Maak er iets leuks van en betrek alle betrokkenen erbij en daag ze uit om mee te doen. De kwaliteit zit er dus in dat alle betrokkenen met elkaar op hun eigen niveau kunnen mee doen aan de uitwerking van het plan.

3.4 Kwaliteit bij Check fase van het proces

Vraag aan de betrokkenen, zowel jeugdleden als mede leiding, wat hun beleving was bij het uitvoeren plan. Vraag zowel naar de positieve- als negatieve belevingen. Hiermee toets je het plan en de uitvoering op het resultaat wat je er van verwacht had aan het begin. De kwaliteit zit hier in de bewustwording van de beleving van de betrokkenen die je als leercurve meeneemt naar de volgende planontwikkelingen.

3.5 Kwaliteit bij Act fase van het proces

Re act, of vrij vertaald aanpassen, is niets anders dan het aanpassingen doorvoeren in het proces om de beleving en de bevindingen van de betrokkenen van een activiteit in de plannen te verwerken. Anders gezegd, het verwerken van de evaluatie van de activiteit. De kwaliteit zit dus in het inbrengen en/of versterken van positieve belevingen in de plannen, maar ook het verwijderen of aanpassen van de plannen op negatieve belevingen van de betrokkenen in de plannen om tot een nog beter resultaat te komen als je de activiteit nog eens gaat doen.

4 Kwaliteitsbewaking

Wat verstaan we nu eigenlijk onder kwaliteitsbewaking? Binnen Scouting is dit niets anders dan, er voor zorgen dat jeugdleden, leidinggevende en andere die betrokken zijn bij een activiteit, het spel van Scouting op een prettige, gevarieerde en veilige manier kunnen spelen met elkaar, op een niveau die bij de leeftijdsgroep past en waarbij de jeugdleden, leidinggevende en andere die betrokken zich kunnen ontwikkelen op een manier die bij het individu past en uitdagend is.

De ontwikkeling van de kwaliteit van de deelkwalificaties nodig om te kunnen kwalificeren verschillende keren beoordeeld door teamleider, maar ook de groepsbegeleider en praktijkbegeleider spelen hierin een rol. Om interpretatie verschillen bij kwaliteitsbewaking van deelkwalificaties te voorkomen en voor iedereen gelijk te stellen, is de zienswijze van Scouting Nederland van kwaliteitsbewaking per deelkwalificatie hieronder beschreven.

4.1 Kwaliteitsbewaking bij programma uitvoeren

Welke competenties zijn er nodig om kwaliteit van het programma uitvoeren te kunnen waarborgen, in het leidingteam? Juist in het leidingteam omdat je het programma en of activiteit altijd met het leidingteam uitvoert. De teamleider bewaakt de kwaliteit door er op toe te zien dat alle benodigde competenties in het leidingteam aanwezig zijn en dat het hele leidingteam gemotiveerd en betrokken blijft tijdens het uitvoeren van programma's.

4.2 Kwaliteitsbewaking bij begeleiden van jeugdleden

Het begeleiden van jeugdleden in het moment van een situatie gebeurt altijd door één leidinggevende t. Eén leidinggevende betekent niet dat je je afzondert met een jeugdlid want dit is tegenstrijdig met het 4 ogen principe maar betekent wel dat niet iedereen zich tegelijk met deze situatie bemoeit. De groep wordt aangestuurd door de andere leidinggevend en het jeugdlid wordt begeleid wordt begeleid door één leidinggevende. In de inhoudelijke toelichting deelkwalificatie begeleiden van jeugdleden lees je hier meer over.

De kwaliteit bij het begeleiden van jeugdleden zit in de onderstaande punten:

- Geef uitleg aan het jeugdlid op een manier die zowel past op het niveau van het jeugdlid als de leeftijdseigene van de speltak;
- Wees consequent. Zwart – Wit, iets mag wel of niet. Niet eerst zeggen dat iets niet mag en na een tijdje dat het toch wel mag. Voor alle jeugdleden gelden de zelfde regels.
- Biedt ondersteuning aan de jeugdleden als zij hier om vragen op een manier die past bij de leeftijd. Scouting hanteert het principe van "learning by doing", geef jeugdleden uitleg over de manier of wijze waarop ze het kunnen doen.

- Toon betrokkenheid en empathie naar het jeugdlid.

Kwaliteit zit dus in de ontwikkeling om tot elkaar te komen met wederzijds respect. Hiermee wordt een vertrouwensband opgebouwd tussen personen. Het vergemakkelijkt de communicatie. Deze wordt open en het team begrijpt elkaar beter. De teamleider kijkt bij de teamleden of het begeleiden van de jeugdleden ook lukt.

4.3 Kwaliteitsbewaking bij Scouting vaardigheden

De kwaliteit bij Scouting vaardigheden zit in beheersing ervan, of in het vermogen om de Scouting vaardigheden te kunnen tonen en/of uit te leggen op het niveau van het jeugdlid, het niveau van de leeftijdseigenen van de speltak of de mede leidinggevendenden. De teamleider zal binnen het team moeten kijken of deze kwaliteit ook aanwezig is. Als dit niet voldoende aanwezig is binnen het team zal de teamleider in gesprek gaan met de praktijkbegeleider om te onderzoeken wat hieraan te doen is. Zie ook de inhoudelijke toelichting deelkwalificatie Scouting vaardigheden.

4.4 Kwaliteitsbewaking bij Scoutingkennis

De inhoudelijk toelichting Scoutingkennis geeft inzicht in Scouting begrippen, terminologie en waar het voor staat. Het aandachtig doornemen van deze inhoudelijke toelichting om je de kennis eigen te maken is sterk aan te bevelen, vooral voor teamleiders. Teamleiders zullen aan de hand van deze Scoutingkennis het kennisniveau op Scoutingkennis van het team moeten toetsen.

De kwaliteit bij Scoutingkennis zit dus in de onderstaande punten:

- Weet van de onderwerpen uit de toelichting waar het overgaat;
- Weet van de onderwerpen uit de toelichting waar het staat en waar je het kan vinden;
- Weet van de onderwerpen uit de toelichting waar en hoe je deze moet toepassen;

De teamleider bewaakt de kwaliteit door er op toe te zien dat tenminste de onderwerpen genoemd onder Scoutingspel en Kamp & Scoutingkennis, van de inhoudelijke toelichting deelkwalificatie Scoutingkennis, afwisselend gebruikt worden om voor de jeugdleden een uitdagend en afwisselend activiteitenprogramma te bieden die aansluit op het speltakniveau. De teamleider ziet er ook op toe dat alle teamleden / betrokkenen zich voor en tijdens Scoutingactiviteiten aan Wet- & Regelgeving en de afspraken die binnen Scouting gelden, en handelt hiernaar.

4.5 Kwaliteitsbewaking bij programma voorbereiden

Als het gaat om kwaliteit is het voorbereiden van programma's toch wel een van de belangrijkste. Zonder goede voorbereiding is de kans op een geslaagde activiteit fors afgenomen. De inhoudelijke toelichting programma voorbereiden biedt een goed en overzichtelijk stappenplan om te komen tot een uitdagend en afwisselend programma aanbod waar de jeugdleden spelenderwijs zich in kunnen ontwikkelen en met andere leren samenwerken.

De kwaliteit van het programma aanbod wordt in grote mate bepaald door:

- Goede ideeën te verzamelen,
Dit kan bijvoorbeeld voor het de jeugdleden te vragen, de juiste spelregels te hanteren bij het brainstormen, respect te hebben voor elkaars spelideeën & alle teamleden een gelijk aantal spelideeën te laten aandragen ook al gaat dit misschien wat moeizaam.
- Kies uit de reeks ideeën die zijn opgebracht,
Kies vooral gevarieerd en van alle inbrengers een evenredig aantal ideeën om uit te werken.

- Uitwerken van de ideeën.
Let bij het uitwerken erop dat er afstemming is op de doelgroep, dat alle jeugdleden kunnen meekomen in de activiteit en een (sociaal) veilige omgeving gewaarborgd is.
- Plannen van de activiteiten.
Maak gebruik van de activiteitengebieden om een gevarieerd activiteitenprogramma te bieden door het hele jaar heen. Zorg ervoor dat alle jeugdleden met het activiteitenprogramma dat wordt geboden, aan hun trekken komen om uitdaging, ontdekkingen en samenwerkingen aan te gaan. Breng dit verspreid over het jaar zodat er afwisseling is, dan blijft het altijd leuk.
- Goede voorbereiding is het halve werk.
Ga na in de flow van de activiteit wat er allemaal nodig is en wat er allemaal klaar moet staan om de opkomst soepel te laten verlopen. Verdeel de taken onder de teamleden.

4.6 Kwaliteitsbewaking bij programma evalueren

De uitvoerige nut en noodzaak van het evalueren staat beschreven in de inhoudelijke toelichting van de deelkwalificatie programma evalueren. Nu is het niet de bedoeling dat je uitsluitend het programma evalueert, maar dat het geheel wordt beschouwd met alles wat erbij hoort en komt kijken als een geheel. De teamleider borgt de kwaliteit door te bewaken dat evaluaties van alle activiteiten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd na de betreffende activiteit en dat de bevindingen ook worden vastgelegd in een evaluatieverslag. Het evaluatieverslag wordt door de teamleider bij het draaiboek gevoegd met als doel dat als de betreffende activiteit nog eens wordt gebruikt voor een leuke opkomst dat dan het draaiboek met de bevindingen wordt geactualiseerd.

De kwaliteit van evalueren wordt in grote mate bepaald door de volgende punten:

- Laat alle betrokkenen vrijuit hun bevindingen geven en neem ze allemaal op in het verslag;
- Alle betrokkenen moeten aangeven wat ze goed- en minder goed vonden gaan;
- Accepteer niet dat bevindingen worden uitgesloten om dat anderen hier misschien een ander beeld over hebben;
- Stem in gezamenlijk overleg af welke van de punten in aanmerking komen om in ieder geval meegenomen te worden in de revisie van het draaiboek van de activiteit;
- Spreek elkaar ook aan met de juiste feedback regels op houding en gedrag;
- Neem evalueren serieus door er de tijd voor te nemen maar laat het niet als een activiteit op zich worden.

4.7 Kwaliteitsbewaking bij persoonlijke ontwikkeling

De kwaliteitsbewaking bij persoonlijke ontwikkeling wordt gezien als zelfbewustzijn op eigen kennis en kunde. Wees kritisch naar jezelf daarin en leer door te vragen en te doen.

De teamleider bewaakt de kwaliteit door het niveau van kennis en kunde in het team te toetsen aan de hand van activiteitengebieden, Scoutingvaardigheden, kennis op gebied van insigne werk of awards en kijkt verder hoe het staat met de progressie van een ieder in het team. Hij bespreekt dit met de betreffende mede leiding en groepsbegeleider en doet voorstellen met betrekking tot trainingen en activiteiten om mede leiding een kans te gunnen om zich verder te ontwikkelen en zich te kunnen laten kwalificeren.

De kwaliteit bij deze kwaliteitsbewaking zit hem vooral in hoe het verkocht wordt:

- Gebruik resultaten van de zelfreflectie voor onderbouwing;
- Pas de juiste feedback regels toe;
- Maak er geen veroordeling van maar breng het opbouwend en positief,
- Biedt hulp bij de ontwikkeling.

4.8 Kwaliteitsbewaking bij teamcoördinatie

De kwaliteitsbewaking bij het coördineren zit hem in het overzicht kunnen houden over het geheel. Alleen dan kan je als teamleider zien waar er wat moet gebeuren om de activiteiten voor de jeugdleden soepel en vlekkeloos te laten verlopen. Teamcoördinatie is geen lijstje van aandachtspunten afwerken

het is veel meer dan dat. Vragen die je als teamleider zouden kunnen helpen om het grotere geheel te gaan overzien zijn onder andere:

- Weet ik wat er te gebeuren staat? Wie kan me dat vertellen en waar staat het opgeschreven?
- Wat zou er geregeld moeten zijn en wie is daar de actiehouders van?
- Stel 4WH vragen. Wie Wat Waar Wanneer en Hoe-vragen
- Hebben we voldoende leiding van deze activiteit
- Klopt de teamsamenstelling of moeten we ondersteuning vragen?
- Is deze activiteit al eens eerder gedaan, zo ja is de evaluatie meegenomen en verwerkt in het draaiboek?
- Is de activiteit tijds gebonden, vraag je dan af wie bewaakt de tijd?
- Zet acties uit als zaken niet op tijd zijn geregeld;
- Bij gevaar voor een ieder wordt je directief om het gevaar weg te nemen of te voorkomen;
- Geef feedback aan betrokkenen op een vriendelijke manier in de juiste methodiek.
- Geef inbreng in de evaluatie en zie erop toe dat evalueren ook daadwerkelijk gebeurt.

4.9 Kwaliteitsbewaking bij teamvertegenwoordiging

Na het aandachtig doorlezen van de inhoudelijk toelichting teamvertegenwoordiging zal het je duidelijk zijn dat als je in je functie bent van teamleider je altijd spreekt namens je team. Je kunt alleen je team vertegenwoordigen als je weet van hun, welke mening zij hebben. Om er achter te komen wat hun mening is, is er maar één oplossing en dat is om het team te betrekken bij de zaken die er spelen. Voorbeeld hierin is, bespreek de notulen en agenda van de groepsraad met je team en ga dan pas naar de groepsraad om je team te vertegenwoordigen.

Zorg er voor dat je communicatief vaardig wordt. Vraag eventueel bij de training na of er training of een cursus beschikbaar is over dit onderwerp.

4.10 Kwaliteitsbewaking bij materialen

Dat materialen slijten is een goed teken! Dat geeft namelijk aan dat er veel gebruik van wordt gemaakt. Veel slijtages zijn te voorkomen of te herstellen.

De teamleider borgt de kwaliteit en de veiligheid door toe te zien dat materialen op de juiste manier toegepast en onderhouden worden. Bij kwaliteitsbewaking ten aanzien van materialen moet gelet worden op de onderstaande punten:

- **Gebruik**
Zorg voor het juiste gebruik van de materialen, dus of het materiaal wel specifiek geschikt is beoogde toepassing. Zo wordt een bijl niet gebruikt als hamer en is een tie-wrap wel geschikt om een gasslang te leiden maar niet om de gasslang af te dichten op de aansluitkoppeling van het toestel.
Bij onervarenheid in het gebruik van deze specifieke materialen kan het best bij instructeurs gevraagd worden om kennis aan te leren en ervaring op te doen. Gekwalificeerde gespecialiseerde instructeurs zijn via de website van Scouting Nederland te vinden;
- **Onderhoud**
Controleer na afloop van een activiteit de gebruikte materialen. Maak ze schoon en repareer ze als dat nodig is. Als het team dat niet zelf kan laat dat dan door de groep (materiaalmeester?) doen. Op die manier beschik je altijd over goed en veilig materiaal waarmee de activiteit een succes wordt;
- **Veiligheid**
Op de site van Scouting Nederland op de website vind je veiligheidsbladen over veel onderwerpen. In deze bladen staat waar nodig de bijbehorende wetgeving. Ook worden vaak suggesties over het onderhoud gegeven, staat er een controlelijst in de inhoud en als laatste een lijstje met bronnen waar meer informatie gevonden kan worden;
- **Keuringen**
Verschillende materialen moeten goedgekeurd zijn of regelmatig gekeurd worden. De groep is zelf verantwoordelijk en meestal wordt dat bewaakt door een materiaalbeheerder binnen de groep.
Als teamleider is het verstandig om bij gebruik of onduidelijkheid over regels te controleren of het materiaal voldoet aan de veiligheidseisen. Ook hier zijn de veiligheidsbladen handig;
- **Kampeermaterialen**
Hoe zorg je ervoor dat je kampeermateriaal in goede conditie blijft? Bekijk de onderhoudstips voor tenten bij Scout Shop. Je leest ze op de website van Scouting Nederland.

4.11 Kwaliteitsbewaking bij activiteiten met overnachting

De kwaliteitsbewaking van een activiteit met overnachting is niet anders dan de kwaliteitsbewaking van een reguliere activiteit. Ook zijn de aandachtspunten voor kwaliteitsverbetering hetzelfde. Een goede voorbereiding waarmee alles tijdens de activiteiten met overnachting soepel verloopt, zorgt er voor dat alle betrokkenen dat als kwaliteit ervaren.

Voor de kwaliteitsbewaking bij activiteiten met overnachting moet er dus aandacht zijn voor de onderstaande punten:

- **Vervoer.**
Het kwaliteitsbesef voor jeugd-, stafteamleden en andere betrokkenen die deelnemen aan de activiteit zonder of met overnachting, ontstaat door het gevoel van "Samen". Dat geldt vanaf de gezamenlijke voorbereiding, via samen reizen tot en met de evaluatie.
De teamleider ziet er op toe dat eenduidige afspraken gemaakt worden met betrekking tot vervoer voor alle betrokkenen en dat een passend vervoer goed gecoördineerd en geregeld wordt;
- **Accommodatie en terrein.**

Het maken van een weloverwogen keuze van een goede accommodatie die past bij de speltak, groep of thema is belangrijk voor een kwalitatief geslaagd kamp;

- **Vorbereiding.**
Op de site van Scouting Nederland is een overzicht van groeps- en kamplocaties in binnen- en buitenland te vinden. Het overzicht is te vinden op de site van Scouting Nederland onder de tegel op-kamp. Daar worden Scoutingterreinen en niet Scouting-locaties, ook in het buitenland, vermeld.
Ook staan daar de voorwaarden en verschillende formulieren die nodig kunnen zijn om verantwoord op kamp te gaan;
- **Extra mogelijkheden en formulieren.**
De teamleider ziet toe op aanwezigheid van de juiste formulieren en gebruikt de geboden mogelijkheden. Vooral het aanvragen van buitengewoon verlof is aantrekkelijk. De zoekoptie “op-kamp” op de site van Scouting Nederland biedt een volledig overzicht;
- **Kwaliteit van een kamp**
De kwaliteit van iets is de mate waarin aan bepaalde normen van de groep en/of het team wordt voldaan. Ook moeten geplande activiteiten in en rond deze accommodatie uitgevoerd kunnen worden;
De teamleider ziet erop toe dat met het stafteam een wensen- en eisenlijst opgesteld wordt waaraan de accommodatie voor een activiteit met overnachting moet voldoen. Afhankelijk van de speltak worden van kinderen en jongeren actief betrokken bij beslissingen over en vormgeving van hun eigen speltak, waarmee ze zelf richting leren geven aan hun eigen ontwikkeling. Over jeugdparticipatie is alles terug te vinden op de site van Scouting Nederland;
- **Evalueren van activiteiten met overnachting**
Voor het evalueren van activiteiten wordt verwezen naar “inhoudelijke toelichting deelkwalificatie programma evalueren”.
De teamleider ziet erop (erop) toe dat de evaluatie plaatsvindt en vastgelegd wordt in het draaiboek.